

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТИКА

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Журналістика, Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Тривалість викладання	6 семестр (11-12 чверть)
Заняття:	
Лекції	1 година на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Міжнародна журналістика»

Інформація про викладача:

Бутиріна Марія Валеріївна
Професор, доктор наук із соціальних комунікацій

Персональна сторінка:
<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/butirina.php>

E-mail: Butyrina.M.V@nmu.one

1.Анотація до курсу

Курс охоплює основи міжнародної журналістики, її специфіку та ключову роль у формуванні глобального інформаційного порядку денного. Студенти ознайомляться із принципами роботи міжнародних медіа, вивчать особливості збору та перевірки інформації з різних міжнародних джерел, зокрема агентств Reuters, AFP, BBC. Окрема увага приділяється проблемі об'єктивності в міжнародній журналістиці, культурним і політичним упередженням та етичним стандартам, таким як баланс інформації, захист джерел і відмова від мови ворожнечі.

Геополітичний контекст є важливим аспектом курсу: розглядатимуться основні світові конфлікти, дипломатичні процеси та роль міжнародних журналістів у їхньому висвітленні. Вивчатимуться способи роботи в авторитарних державах та демократичних країнах, особливості висвітлення кризових подій та питання використання Даркнету для обміну повідомленнями.

Курс також приділяє увагу тематиці інформаційних війн та пропаганди. Студенти дізнаються про інструменти медійних маніпуляцій та методи розпізнавання дезінформації. Аналізуватимуться відомі пропагандистські кампанії XXI століття та робота провідних світових медіа у формуванні громадської думки. Особлива увага приділяється міжнародній розслідувальній журналістиці та її впливу на суспільство. Розглядатимуться відомі проєкти, методи роботи (OSINT, аналіз супутникових знімків), а також етичні виклики, з якими стикаються журналісти.

Тема воєнної журналістики дозволить студентам зрозуміти специфіку роботи журналістів у зонах бойових дій, зокрема в Україні, Сирії та Афганістані. Окремо висвітлюються питання підготовки воєнних кореспондентів, співпраці з військовими структурами та психологічних викликів. Курс надасть студентам необхідні знання та навички для критичного аналізу міжнародних подій, відповідального створення контенту та дотримання високих журналістських стандартів у міжнародному контексті.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Міжнародна журналістика» – набути ключових теоретичних знань і практичних навичок для професійного висвітлення міжнародних подій; сформувати комплексне розуміння глобальної журналістики та практичні компетенції для критичного аналізу міжнародних подій, створення достовірного контенту і впливу на суспільну думку у світовому інформаційному просторі.

Завдання курсу:

- формування розуміння специфіки міжнародної журналістики, її ролі у світовому інформаційному просторі та відмінностей від локальної й національної журналістики;
- вивчення етичних принципів роботи міжнародних журналістів, зокрема дотримання балансу інформації, захисту джерел і відмови від мови ворожнечі;
- оволодіння навичками роботи з міжнародними інформаційними джерелами (Reuters, AFP, BBC) та визначення їхньої ролі у формуванні глобального інформаційного порядку денного;
- розуміння впливу геополітичного контексту на висвітлення подій міжнародними медіа, аналіз інформаційної політики геополітичних блоків (НАТО, БРІКС, ЄС);
- опанування методів розпізнавання дезінформації та технік фактчекінгу як ключових інструментів боротьби з пропагандою та інформаційними війнами;
- вивчення редакційних політик, географічного фокусу та фінансових моделей провідних світових медіа (BBC, CNN, Al Jazeera, Le Monde);
- аналіз міжнародної розслідувальної журналістики: методів роботи, кейсів та впливу на боротьбу з корупцією і порушеннями прав людини;
- ознайомлення зі специфікою воєнної журналістики, вимогами до роботи журналістів у гарячих точках, етичними дилемами та психологічними викликами;
- розвиток критичного мислення щодо вибору правильного контексту для висвітлення міжнародних подій у демократичних та авторитарних країнах;
- оволодіння методами використання сучасних технологій для збору інформації у міжнародних журналістських розслідуваннях (аналіз відкритих джерел, геолокація, супутникові знімки).

3. Результати навчання:

- знати структуру та функціонування міжнародних медіасистем, а також провідні світові медіа та їх вплив на формування глобального порядку денного;

- розуміти принципи висвітлення міжнародних подій у контексті інформаційних воєн, політичних маніпуляцій і культурних особливостей регіонів;
- опанувати методи аналізу міжнародних інформаційних потоків та порівняння медіадискурсів різних країн щодо однакових подій;
- пропонувати нові підходи до висвітлення міжнародних тем з урахуванням етичних стандартів журналістики та особливостей різних аудиторій.

4. Структура курсу

1. Основи міжнародної журналістики: специфіка, роль та етичні принципи

Визначення міжнародної журналістики та її основні завдання. Відмінності між міжнародною, локальною та національною журналістикою. Особливості роботи з міжнародними інформаційними джерелами (агентства Reuters, AFP, BBC). Проблема об'єктивності в міжнародній журналістиці: культурні та політичні упередження. Етичні принципи: баланс інформації, захист джерел, відмова від мови ворожнечі. Приклади ситуацій, де журналісти порушували етичні норми у міжнародному контексті. Іномовлення і його роль в міжнародних відносинах.

2. Геополітичний контекст у роботі міжнародного журналіста

Основні геополітичні процеси та їх вплив на світові медіа: конфлікти, торговельні війни, дипломатичні відносини. Геополітичні блоки: НАТО, БРИКС, Європейський Союз та їхня інформаційна політика. Приклади міжнародних подій, які стали медіапрецедентами (вторгнення Росії в Україну, події в Тайванській протоці, вибори в США, вибори в Грузії, вибори в Молдові). Як обирати правильний контекст для висвітлення міжнародних новин? Особливості роботи журналіста у авторитарних державах та в демократичних країнах. Використання Даркнету для обміну повідомленнями.

3. Медіа як інструмент інформаційних війн та пропаганди

Визначення інформаційних війн та їхні інструменти. Роль міжнародних медіа у формуванні світової громадської думки. Маніпуляції та дезінформація: як уряди використовують медіа для просування пропаганди. Приклади пропагандистських кампаній у ХХІ столітті (війна в Україні, конфлікт у Сирії). Техніки розпізнавання дезінформації та фактчекінг. Висвітлення війни та кризи через призму міжнародних медіа (CNN, Al Jazeera, RT).

4. Провідні світові медіа: особливості роботи та роль у формуванні глобального порядку денного

Огляд найвпливовіших світових медіа: BBC, The New York Times, CNN, Al Jazeera, Reuters, Le Monde, Deutsche Welle, The Guardian. Їхні редакційні політики, географічний фокус та цільова аудиторія. Відмінності у подачі новин залежно від регіону (Західна Європа, США, Близький Схід, Азія). Модель фінансування світових медіа: державні, приватні та донорські джерела. Роль медіа у формуванні глобального порядку денного та міжнародної думки. Вплив "м'якої сили" через медіа на політику (наприклад, криза біженців у ЄС, війна в Україні).

5. Міжнародна розслідувальна журналістика: роль, методи та вплив

Визначення міжнародної розслідувальної журналістики та її відмінності від традиційних новинних форматів. Відомі розслідувальні проекти: Bellingcat, ICIJ (International Consortium of Investigative Journalists), ProPublica, The Guardian Investigations. Методи роботи: аналіз відкритих джерел (OSINT), верифікація супутникових знімків, геолокація та цифрові технології. Відомі кейси: розслідування про збиття рейсу MH17 (Bellingcat), "Panama Papers"

(ICIJ), отруєння Скрипалів (Bellingcat). Роль міжнародних розслідувальних медіа у боротьбі з корупцією, порушеннями прав людини та дезінформацією. Етичні виклики та ризики для журналістів, які займаються розслідуваннями.

6. Міжнародна воєнна журналістика: виклики, етика та особливості роботи в умовах конфлікту

Поняття та роль воєнної журналістики у міжнародному контексті. Відомі міжнародні воєнні журналісти: Крістіан Аманпур (CNN), Себастьян Юнгер, Лара Logan. Особливості роботи журналістів у гарячих точках (Сирія, Афганістан, Україна). Вимоги до підготовки воєнного кореспондента: безпека, фізична підготовка, знання міжнародного гуманітарного права. Співпраця з військовими структурами: правила акредитації та доступ до інформації. Етичні дилеми: межі між об'єктивністю та підтримкою певної сторони конфлікту. Психологічні виклики воєнних кореспондентів.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Підготовка презентації відповідно до теми лекції
2. Проведення контент-моніторингу зарубіжної преси за заданою темою і презентація результатів
3. Знайти дві статті про одну й ту саму подію від різних міжнародних медіа (наприклад, CNN та RT). Порівняти подачу інформації, акценти та використовувані терміни. Зробити висновок, чи є пропагандистські елементи у матеріалах.
4. Вибрати подію світового масштабу (наприклад, зміни клімату, міжнародний конфлікт чи вибори). Порівняти, як її висвітлюють три провідні медіа з різних регіонів (наприклад, BBC, Al Jazeera та The New York Times). Зробити висновок про те, як різні редакційні політики та регіональні інтереси впливають на подачу новин.
5. Обрати одну резонансну міжнародну подію (наприклад, справу Навального або MH17) і проаналізувати розслідування Bellingcat чи іншого медіа. Звернути увагу на використані методи збору доказів, їх верифікацію та вплив розслідування на міжнародну спільноту.
6. Аналіз європейського тематичного медіадискурсу.

Інформація для студентів заочної форми навчання.

На сайті університету знаходиться графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем у кількості 6 год лекційних занять, 4 год практичних занять.

Решту практичних завдань студент опановує самостійно. Виконані завдання практичних занять здаються за 2 тижні до сесії згідно графіку навчального процесу. Умови завдань знаходяться на сторінці курсу на платформі Moodle. Виконання комплексної контрольної роботи для студентів заочної форми навчання є обов'язковим. Підсумкова оцінка за дисципліну дорівнює середньому суми оцінок за контрольну роботу, аудиторні заняття та комплексну контрольну роботу.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

На навчальних заняттях студенти повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365. При виконанні практичних та самостійних завдань студенти використовують графічний редактор Canva.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за дві контрольні роботи 40 балів (кожна максимально оцінюється у 20 балів та вважається зданою за умови отримання 12 балів), оцінок за роботу та захист практичних (самостійних) завдань (оцінюється 10 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 6 балів). Отримані бали за контрольні роботи, семінарські/практичні заняття та відвідування занять додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, на платформі Moodle. Білет є комплексним та складається з теоретичної та практичної частин. Теоретична частина складається з 30 тестових запитань та 2-х відкритих питань та практичного завдання. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 2 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 10 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Практичне завдання оцінюється у 20 балів. Максимальна кількість балів за залік: 100
Практичні заняття	Панельні вправи, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів (відеокейсів). Захист робіт для самостійного виконання. Максимально оцінюються у 60 балів (10 завдань×6 балів/заняття).
Контрольні роботи	Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять тести та відкриті запитання. Максимально оцінюються у 40 балів (2 контрольні роботи×20 балів/контрольна робота).

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю.

6.3.1. Кожна правильна відповідь на тести поточної лекційної контрольної роботи оцінюється у 1 бал. Оцінка з опанування лекційного матеріалу визначається наступним чином (загальна за дві контрольні роботи):

Сума балів	Результати виконання
	Оцінка
36-40 балів	«відмінно»
30-35 балів	«добре»
25-29 балів	«задовільно»
0-24 бали	«незадовільно»

6.3.2. Критерії оцінювання завдань.

Виконання кожного практичного (самостійного) завдання та усний захист звіту про його виконання оцінюється максимум у 6 балів (повнота виконання, презентація результатів завдання, участь у дискусії):

6 балів: презентація з використання мультимедійних засобів, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), наявність письмового звіту, володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

5 балів: презентація з використання мультимедійних засобів, наявність письмового звіту, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: усна презентація, наявність письмового звіту, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: усна презентація, наявність письмового звіту, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: усна презентація з певними похибками, наявність письмового звіту з певними похибками, помірна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

1 бал: наявність письмового звіту, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

Оцінка за виконання практичних завдань визначається з огляду на суму балів за кожне з них у такий спосіб:

Сума балів	Результати виконання
	Оцінка
54-60 балів	«відмінно»
45-53 балів	«добре»
36-44 бали	«задовільно»
0-35 бали	«незадовільно»

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», та Кодексу академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://surl.li/nleywg>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Міжнародна журналістика» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту, групу MS Teams, або дистанційну платформу Moodle.

7.3. Політика щодо перескладання

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби студента виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії. Прийом першої перездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни.

Прийом другої – комісією у складі трьох осіб: викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; представника деканату або викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки студента на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це декана факультету (директора інституту) для підготовки наказу ректора про відрахування студента за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Студенти заочної форми навчання повинні ліквідувати академічну заборгованість до початку наступної сесії.

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.5 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6 Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, що розміщено на сайті кафедри маркетингу: <https://forms.office.com/e/cf7JRhRTbi> та у Microsoft Forms Office 365, які буде

розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Міжнародна журналістика».

8. Методи навчання

Лекційні заняття мають інтерактивний, науково-пізнавальний характер. Застосовуються проблемні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиткові, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, лекції-дискусії, технології змішаного навчання.

На практичних заняттях застосовуються наступні методи: кейс-метод, методи аналізу, синтезу, порівняння, ситуаційні завдання, інтерактивні методи, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів,

На заняттях відбуваються дискусії, перегляд й обговорення відео-матеріалів з урахуванням можливості саморозкриття студентами своїх цілей, переваг і здібностей. Використовуються методи мозкового штурму, обговорення, робота в міні-групах.

9.Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Бутиріна М. В. Комунікаційні чинники та функції цифрової дипломатії. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». 2019. № 15. С. 45-56.
2. Бутиріна М. Медіатизація міжнародних відносин під час війни: форми і підходи. Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції до 31-ї річниці Незалежності України. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2022. С. 11-16. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/46516/1/maket_220996.pdf
3. Гондюл О. Соціальна відповідальність медіа як ефективний результат журналістики рішень. Інтегровані комунікації. 2020. № 8. С. 14–24
4. Кіца, М. Міжнародна журналістика як джерело формування іміджу країни за кордоном. *SJS*. 2022. Випуск 1, Номер 3, 38–44. DOI: <https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.038>
5. Лептуга О., Кузнецова Є., Пічугін В., Лівін М. Теми. Люди. Історії. Антипосібник для журналістів. Київ: ОБСЄ, 2018. 150 с.
6. Міжнародна журналістика : конспект лекцій / укладач І. Р. Жиленко. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 191 с.
7. Ткач Д. І. Міжнародна журналістика в системі засобів масової комунікації: навчально-методичний посібник. Київ: Університет «КРОК», 2023. 253 с.
8. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський, Я. Калакура, О. Калакура, М. Юрій. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.
9. Шлемкевич Т., Гоцуляк В., Штельменко А. Політичні міфи в структуризації політичного простору. Регіональні студії. 2023. № 35. С. 42–46.

Допоміжні

1. Альфтер, Б. (2019). Журналістика без кордонів: як працювати в інтернаціональній команді. Європейська обсерваторія журналістики.
2. Олтаржевський Д. Феномен віртуальних інфлюенсерів у цифрових комунікаціях. Наукові записки Інституту журналістики. 2024. Том 2(85). С. 11-22.

3. Ситник, О. (2024). Упровадження ІІІ у видавничі процеси: аналіз викликів і переваг на прикладі практичних кейсів видавництв. Наукові записки Інституту журналістики, 2(85), с. 45-60.
4. Скutelьник, О. Л. (2024). Деякі аспекти міжнародної співпраці і обмін інформацією між журналістами під час збройних конфліктів: актуальні виклики та перспективи. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, Том 4, № 85, 123-130.
5. Texty.org.ua. (2021, 25 травня). Межа між журналістами, активістами, приватними детективами та агентами спецслужб стирається. URL: <https://texty.org.ua/tag/belinhket/2021-05-25>